

bb. 85. /Lázár... 1. folyt./rj

hazaérkezése után Lázár György nyilatkozott az mti munkatársának. utalt arra, hogy a kgst végrehajtó bizottságának munkájáról szóló tájékoztatás a magyar lapokban is megjelent, ehhez csupán annyit kíván fűzni, hogy a végrehajtó bizottság munkája eredményes volt, határozatai jó feltételeket teremtenek a további munkához.

ami a magyar gazdasági napokat illeti, e rendezvénysorozatra most került sor első ízben a szovjetunióban. örvendetesnek tartja, hogy a rendező szervek a magyar gazdasági napokat jól előkészítették, s már a megnyitás napján igen nagy volt az érdeklődés. a megnyitón számos vezető szovjet személyiség is résztvett. a moszkvában, novosibirszkben és taskentben sorra kerülő előadássorozat legfőbb célja, hogy jobban megismertesse a szovjet szakközvéleménnyel magyarországi gazdasági helyzetét, eredményeit, s tovább egyengesse a magyar-szovjet együttműködés útját. ugyanakkor ez a nagyszabású eszmecsere a kétoldalú kapcsolatokon túlmenően a szocialista országok komplex integrációs programjának végrehajtását is jól szolgálja.
/mti/ v --

bb. 86. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

rj/La

1973. október 1.

74. kiállítás szentesen
 75. csillagászati hét
 76. jubileumi hangverseny
 77. az mszmp kb nyilatkozata
 78. nyereménybetétkönyvek sorsolása
 79. időjárásjelentés
 80. szovjet professzorok kitüntetése
 81. csongrád és békés megyei képviselőcsoport ülése
 82. építésügyidelegáció az ndk-ból
 83. kínai fogadás
 84. sok infarktusz
 85. hazaérkezett Lázár György
 86. hírjegyzék
- /mti/ --

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: lakatos erzsébet.
21.52 rj - 56 -

N 2200

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. október 2.

bb. 1. uj kossuth könyvek - közös kiadásban

1 ro/mm/h/1/1 la

1973. október 2.

az elmúlt napokban több olyan kossuth-könyv látott napvilágot, amely más kiadóval közös gondozásban jelent meg. ezek közül öt könyvujdonság a zrinivel közös vállalkozás: alekszander wert „oroszország nagy háborúja”, című műve, amelyben a nyugati újságíró őszinte, becsületese szándéku, átfogó riportot kínál az olvasónak, a nagy honvédő háborúját vívó szovjetunióról és annak népeiről. a szerző 1941 és 1946. között a „sunday times”, levelezőjeként és a bbc riportereként működött a szovjetunióban. műve személyes tapasztalatainak valamint a háborúról szóló szovjet irodalom beható tanulmányozásának ötvözte, nem száraz hadtörténelmi monográfia, hanem a hadműveletek leírása - érdekes kép a lenigrádiak hazafiságáról.

a történelmi valósághoz hűen, kiméletlen szókimondással leplezi le a fasiszta németország tengeralattjáró-háborújának csaknem minden borzalmát p. h. freyer a „halál a tengereken”, című művében. az olykor szinte rossz álomnak tűnő drasztikus epizódok sorát a szerző mind dokumentumokra, egykori parancsokra, a náci admirálisok írásos és szóbeli anyagaira, naplókra, a büntettek elkövetőinek emlékirataira és az antifasiszta koalíció haderői által zsákmányolt iratokra alapozva írta meg.
/folyt.köv./

- 1 -

NA

bb. 1./ uj kossuth folyt./ il

g. k. zsuov „emlékek, gondolatok,, és i. h. bagramjan ,, így kezdődött a háboru,, című művén kívül egy szépirodalmi mű is a zrinyi kiadóval közös gondozásban jelent meg. immár több mint harminc esztendeje, hogy a hitleri németország megtámadta a szovjetuniót, de még mindig folyik a vita arról, hogy a támadás készülttül érte-e a szovjetuniót vagy sem. cikkek történelmi tanulmányok, memoárok és nem utolsósorban szépirodalmi művek boncolgatják ezt a témát, amely iránt nem csökken az érdeklődés. e művek sora bővült most ivan sztandnyuk szovjet szerző regényének közreadásával.

ugyancsak a közelmúltban jelent meg a közgazdasági és jogi kiadóval közös vállalkozásban a berend i. iván-szuhay miktóss szerzőpárnak „a tőkés gazdaság története magyarországon 1848-1944,, című, maurice dobb „a jóléti gazdaságtan s a szocializmus gazdaságtana,, című munkája, jan zieleńiewski „szervezés és vezetés,, b. m. zabelin „az ipar koncentrációja és specializációja a szovjetunióban,, című műve.

a hazai kiadókön kívül a kossuth kiadó néhány külföldi kiadóval is szoros kapcsolatot ápol: a közeljövöben jevgenij vorobjov „a hidegháboru katonája,, vorosilov visszaemlékezése „a marsall ifjusága,, és a. i. mikojan „a harc útján,, című műve az uzsgorodi kárpáti kiadóval közös vállalkozásban jelenik meg. a bratislavai pravda kiadóval ápoltt kapcsolatt eredményeként l. novomensky művészet és politika című műve kerül az olvasókhoz./mti/

--

bb. 2. „hegyvidékért,, emlékérem a 12. kerületben

i don pá/h1 il la

1973. október 2.

a 12. kerületi tanács ,hegyvidékért,, emlékéremmel tünteti ki a budai városrészt fejlesztéséért legtöbbet tevékenykedő társadalmi munkásokat. a nagyméretű bronz éremet amely a normafát és a jánoshegyi kilátót ábrázolja, elsöizben az idén, a centenáriumi eseménysorozat végén a novemberi ünnepi tanácsülésen adják át. egyébként a tanács legutóbbi ülésén elfogadták annak az 50. többségében lakóbizottsági elnöknek és tanácstagnak a névsorát, akik kiemelkedően sokat tettek kerületükért az elmúlt 20-25 esztendőben. a szép kitüntetéshez értékes tárgyjutalom is társul: a férfiak arany pecsétgyűrűt a nők aranyláncot és medált kapnak ajándékba.

a jövőben minden esztendőben budapest felszabadulásának évfordulója alkalmából adják át az arra érdemes 25 kerületi lakosnak a kitüntető emlékéremet./mti/

--

NA

- 2 -

bb. 3. tájékoztató a diákok sorkatonai szolgálatáról
i szö/gg/h1/il la

1973. október 2.

a közvélemény tájékoztatására - az érdeklődők kívánságára - a honvédelmi minisztérium közzétette a diákok sorkatonai szolgálatáról annak elhalasztásáról, illetve félbeszakításáról eddig megjelent jogszabályokat.

a középfoku oktatási intézmények tanulóira vonatkozó szabályok egyebek között kimondják: a gimnáziumok és a szakközépiskolák három napon belül kötelesek az állandó lakhely szerint illetékes kiegészítő parancsnokságot szóban, vagy írásban értesíteni, amennyiben a hadköteles tanuló iskolai viszonya bármilyen októbertől megszűnt - és ugyanerre a kötelezettségre felhívniok a tanulók figyelmét is. a gimnáziumok és szakközépiskolák ugyanakkor minden év ájus 31-ig kötelesek hirdetmény útján figyelmeztetni azokat a hadköteles tanulókat, akik középiskolai tanulmányaikat a sorozás évében még nem fejezhetik be hogy kérjenek szolgálatelhalasztást, ugyanígy az állami balettintézet és az állami artistaképző iskola is köteles a középiskolai végzettséggel rendelkező végzős hadköteles diákokat erre hasonlóképpen figyelmeztetni. ebben a hirdetményben közölni kell, hogy a hadkötelesek sorkatonai szolgálatuk elhalasztását minden évben legkésőbb szeptember 20-ig kérhetik az állandó lakhelyük szerint illetékes katonai kiegészítő parancsnokságtól a tanulmányok befejezéséig, de legfeljebb a 20. életévük betöltéséig./ mint ismeretes: a sorköteles kor: 18-23 év./ a kérelemhez igazolást is mellékelni kell, amely a tanuló viszony fenn állását tanúsítja. ezt az intézet igazgatója állítja ki a katonai igazolvány bemutatása mellett. a kiegészítő parancsnokságnak a tanulmányi szolgálatelhalasztás ügyében hozott határozatát a diákok kötelesek három napon belül bemutatni igazgatójuknak.

a gimnáziumok minden év május 31-ig felhívják a végzős diákok figyelmét arra, hogy - amennyiben szakmunkásképesítést kívánnak szerezni, - a szakmunkásképzés idejére és az első szakmunkás évre /annak befejezéséig, de legfeljebb a 21. életév betöltéséig / kérhető a sorkatonai szolgálatuk elhalasztása.

a felsőfoku oktatási intézmények hallgatóira vonatkozó szabályok egyebek között aláhúzzák: a felsőfoku oktatási intézmények nappali tagozatára felvett és katonai szolgálatra, vagy szakszolgálatra alkalmas hadkötelesek a tanulmányok megkezdése előtt - külön rendelkezések szerint - sorkatonai szolgálatot teljesítenek.
/folyt.köv./

- 3 -

NA

bb. 3. tájékoztató folyt./ 1L

a felsőoktatási intézmények minden év szeptember elsején hirdetmény útján kötelesek a nappali tagozatra felvett, vagy beiratkozott hadköteleseket figyelmeztetni arra, hogy a tanulmányi időszak alatt minden évben, legkésőbb szeptember 20-ig az állandó lakhelyük szerint illetékes kiegészítő parancsnokságtól kérjék sorkatonai szolgálatuk elhalasztását. a kérelemhez csatolják - ajánlott levélben küldjék meg, vagy személyesen adják át - a tanulói viszony fennállásáról szóló igazolást, amelyet a dékáni /főigazgatói, igazgatói/ hivatal állít ki szeptember elseje után. a kiegészítő parancsnokságnak a tanulmányi szolgálathalasztás ügyében hozott határozatát a diákok kötelesek három napon belül bemutatni a dékáni /főigazgatói, igazgatói/ hivatalnak.

a tanulói viszonyról szóló igazolás a felsőoktatási intézményben kizárólag a félévénkénti beiratkozás illetve az évkihagyás engedélyezése alapján, valamint a félév megismétlésére szóló utasítás esetén állítható ki.

az évkihagyás engedélyezése, vagy a félév megismétlésére szóló utasítás esetén a felsőfokú oktatási intézménynek fel kell hívni a hadköteles hallgatója figyelmét arra, hogy sorkatonai szolgálatának elhalasztását kérnie kell és a kérelméhez csatolnia kell az évkihagyás engedélyezéséről, vagy a félév ismétlésére vonatkozó utasításról szóló határozatot is./mti/

--

bb. 4. elkészült a sztereomagnó prototípusa

vid fm/1L 1a

1973. október 2.

újabb típusokkal bővül a brg „magnócsalád„. elkészült a budapesti rádiótechnikai gyár kecskeméti üzemében a sztereomagnó prototípusa. a tiszta, tökéletes hangvisszadásra képes készülék - az mk-42, mk-43-as - két változatban kerül forgalomba. komplett hangszóró készülékkel ellátva, a másik pedig alkalmazható lesz a már meglévő hangszórókhoz. az új magnók kitűnőre vizsgáztak a minőségi próbán, s így 1974-ben megkezdik sorozatgyártásukat. jelenleg a gyár teljes kapacitását leköti a kedvelt „népmagnók„ az m-25-ös, m26-os hordozható készülékek gyártása. az igények kielégítésére az idén a tervezettnél ötezerrel többet, összesen hatvanezret gyártanak belőle./mti/

--

- 4 -

bb. 5. csuhraj sorozat a televízióban

1 nm/p4/1L 1a

1973. október 2.

október filmujdonságai közül a legnagyobb örömet a tv-nézőknek bizonyára a kiváló szovjet filmrendező, grigorij csuhraj produkciói szerzik. a televízió most sorozatban mutatja be a neves művész négy filmjét. első alkalommal október 6-án a negyvenegyedik kerül képernyőre. ezt a továbbiakban majd a tiszta égbolt című, 1960-ban készített alkotása követi, illetve az egy évvel korábbról való ballada a katonáról. a sort a volt egyszer egy öregasszony és egy öregember zárja majd.

vittorio gassman, renato salvatori, claudia cardinale toto, marcello mastroianni a főszereplői a palimadarak című olasz produkciónak. új epizódokkal jelentkeznek az egy hölgy alcképe című angol filmsorozat is, amely henry james magyarul is megjelent regénye nyomán készült. a továbbiakban négy epizódot láthatunk az nazi stúdióban készült salto mortale című kalandos cirkusz történeti alkotásból. ismét vetítik a minden lében két kanál című angol filmsorozat új részét, itt az alkalom címmel.

a kísérleti 2-es műsoron kerül a nézők elé a falak között című lengyel tv film- illetve a furcsa játék című francia alkotás. ez utóbbi roger vailand regénye nyomán készült./mti/

--

bb. 6. sokoldalúan gondoskodnak az orosz lányi szénbányáknál a női dolgozókról

vid fm/1L hgy

1973. október 2.

a szénbányáknál a föld alatt már több mint 15 éve nem dolgoznak nők, a felszínen viszont - a szénosztályozóknál és másutt - nagy a létszámuk. orosz lányon a fizikai munkavállalóknak több mint 18 százaléka nő. ezért a vállalat nagy gondot fordít a nők helyzetéről szóló párt- és kormányhatározatok, illetve az ezek alapján kidolgozott vállalati rendeletek végrehajtására.

/folyt.köv./

- 5 -

Ná

bb. 6./ sokoldaluan folyt./ 11

most számba vették, hogyan teljesítették a feladatokat. nőkféle intézkedéssel biztosítják, hogy a nők munkabére utolérje a férfiakét. ezért például a márciusi bérrendezésnél a munkásállományban lévő nők műszakbérét nagyobb arányban emelték, mint az azonos munkát végző férfiakét. akik visszatérnek gyermekgondozási szabadságukról, három hónapon belül olyan alappért kapnak, mintha folyamatosan dolgoztak volna. jövő évtől már nem rendelhetők be éjszakai műszakra azok az édesanyák, akik egyedül nevelik gyermeküket, vagy akiknek több gyermekük van. a hat évesnél fiatalabb gyermekét gondozó anyáknak rendkívüli esetben - váltótársa váratlan hiányzásaor - rendelhető be túlmunkára. a csillás, a palaválogató, valamint az építőipari munkakörben dolgozó nők akkor sem kötelezhetők túlórára, ha ezt a jogszabály megengedné.

minden jutalmazásnál, segélyezésnél előnyben részesítik a többgyermekes anyákat. sok más szociális és egészségügyi intézkedéssel javítják a nő dolgozók helyzetét. a vállalatnál az előírtnál is szigorúbbak az orvosi vizsgálatok. általában évente, de sok helyen negyedévenként - sőt van, ahol ennél sűrűbben - alkalmassági vizsgálaton is részt kell venniük a dolgozóknak. üzemorvosi rendelőt nyitottak, és lehetőséget teremtenek a gyógytornára és a fizikóterápiás kezelésre ./mti/

bb. 7. vidéki színházak vendégjátéka budapesten

1 nn/qq/h1/11 La

1973. október 2.

a 100. születésnapját ünneplő budapestet az idei művészeti hetek rendezvénysorozatában köszöntik a vidéki színházak. egyszerre kilenc együttes hozza el köszöntő gyanánt legfrissebb legrangosabb produkcióját. különösen örvendetes, hogy öt mai magyar szerző új műveit is üdvözölhetjük a fővárosban, s a külföldi szerzők alkotásai is többnyire ősbemutatók budapesten.

a „gratulálók”, sorát a békéscsabai jókai színház nyitja meg a fővárosi operettszínházban, bornemisza péter móríciz isigmond által újjáteremtett magyar elektra című tragédiájával.

/folyt.köv./

- 6 -

bb. 7/ vidéki folyt./ 11

a magyar elektrával egy műsorban szerepel baranyi ferenc „a lónak vélt menyasszony”, című komédiája is, s ugyancsak baranyi a keretjáték szerzője.

október 16-án a debreceni csokonai színház szabó magda „kiáltás, város”, című drámáját játssza, lendvay ferenc rendezésében a fővárosban. szabó magda művében rekonstruálni kívánta csokonai szülővárosát, debrecent, megmutatni a ma élőknek a város egykori arcát.

ugyancsak hazai szerző, garai gábor műve szerepel a pécsi színház repertoárján. tolmácsolásukban a kültő-író „a lebegő atlasz”, című játékát tekinthetik meg október 17-én a budapestiek. az állami déryné színház az őszi művészeti eseménysorozatban szophoklész-gyurkótlászló két elektra című drámáját tűzi műsorára a kulich gyula téri színpadon.

gyárfás miklós „történetek a kastélyban”, című műve három egyfelvonásost ölel fel. az első történet egyboszorkányper, amelyben az elmaradottság és gonoszság démonain győz a szerelem és a szépség; a második történet. 1851 augusztus 2-án játszódik, a harmadik pedig 1971. szeptemberében. gyárfás miklós művét pétervári istván rendezésében október 19-én adja elő a veszprémi petőfi színház a fővárosban.

október 23-án tartják az utolsó magyar bemutatót a vidéki színházak budapesten. a miskolci nemzeti színház illés istván rendezésében szakonyi károly „hong-kongi páróka”, című kétrészes szabálytalan komédiáját játssza,

a külföldi szerzők között elsőként október 20-án a román george ciprian „gácsérfej”, című, a realitást a fantasztikummal sajátosságosan ötvöző szatiráját láthatjuk a szolnoki szigligeti színház társulatának előadásában. a szegedi nemzeti színház művészeti az operettszínházban a. v. lunacsarszkij „a felszabadított don quijote”, című drámáját mutatják be giricz mátyás rendezésében október 21-én. a kecskeméti katona józsef színház pedig október 22-én shakespeare kálunk kavésbé ismert színművével a troilus és a cressida-val vendégszerepel./mti/

- 7 -

bb.8. szakszerű öntözés kiskörénél - állomáshálózat a termő-
talaj őrzésére

1 kg /fk/p hgy

1973. október 2.

Különleges módszer készül a mezőgazdasági öntözőterületek talajváltozásainak vizsgálatára, az eljárást a tiszai. vizlépcsőnél kiépülő öntözőrendszerrel hasznosítják, amely több mint félmillió hold termőföldet lát majd el vízzel. a módszert az mta talajtani és agrokémiai kutató intézetének munkatársai dolgozzák ki, alkalmazásával megóvhatják a talajt a túlóntózástól, hatékonyabb a növénytermesztés.

a „talajfigyelő”, kialakítását az teszi szükségessé, hogy az öntözött földek néhány év alatt gyakran elszikesednek. a rendszeresen öntözött területen ugyanis a talajvízszint megemelkedik, s így bizonyos talajösszetételnél nátriumsók halmozódnak fel. ez a folyamat pedig talajromlást okoz, mert a sók gátolják a növény élettani tulajdonságainak fejlődését, silányabb a termés. a tiszai. vizlépcsőből táplált öntözőterületen ennek következtében 100 ezer holdon romlott meg a talaj minősége. ezeken a területeken a földekre juttatott víz néhány évig kitűnő termést eredményezett, de később a talaj szikesedni kezdett, visszaestek a terméseredmények.

Éppen ezért a szakszerű öntözés kialakításának érdekében kiskörénél már alapos vizsgálat alá vették az öntözésnek a talajra gyakorolt hatását. feltérképezték a talaj összetételét alapján az öntözésre kijelölt területet. a térképről leolvasható az öntözéshez vidékenként változó „használati utasítás”, a talaj típusának /homokos, szikes, erdős, stb./ megfelelően időszakos, teljes vagy esőztető öntözést javasolnak a talaj kedvező ásványi tápanyagösszetételének megőrzésére.

a térkép javaslata alapján szakszerűen öntözött területen állomáshálózatot építenek majd ki, amely időről- időre ellenőrzi a talajösszetétel változását. a most kialakuló módszert azokat a jellemző talajalkotó elemeket vizsgálja, amelyeknek alapján következtetni lehet az öntözött föld tulajdonságváltozásaira. a talajminőségnek megvizsgálják például a nátriumtartalmát, s ha az optimumot túlhaladja, „riadót”, - jeleznek. ugyanis ilyenkor növekszik a talajvízszint, „takarékra”, kell állítani az öntözést.
/folyt köv ./
7.45/p

-8-

bb.8. szakszerű....folyt /p

a talajvizsgálati módszert kidolgozása után a tiszai vidéki mezőgazdaság fejlesztési iroda használja majd fel a figyelőhálózat kiépítésénél./mti/

.-

bb.9. „op-art”, fáborkoló lapok - kohósalakból

vid/kz/p hgy

1973. október 2.

a kohászati üzemek környékén hegyekként tornyosuló kohósalakból értékes építkezési anyagot -, különleges formai megoldású fáborkolólap-újdonstól kísérleteztek ki a hőmezővársárhelyi szilikatkémiai ktsz-ben. a rendkívül apróra zúzott salakból - megfelelő kötőanyagok adagolása után - olyan nagy szilárdságú, sima felületű lapokat nyernek, amelyek kitűnően alkalmasak külső és belső falburkolásra. nagy előnyük, hogy porózusak, tehát „lélegzenek”, emellett fagyállóak. a súlyuk csak a fele a hagyományos burkolóanyagokénak, gyártási technológiájuk automatizálható.

az újfajta burkolólapok gyártási eljárását szabadalmaztatták. érdekességük még, hogy külön formavédelemben részesültek. felületüket ugyanis a modern op-art stílusnak megfelelően olyan geometriai formák képezik, amelyeknek fény-árnyék hatása szinte csiszolt ékkövekre emlékezteti a lapokat. ezt a hatást színes mázbevonattal tovább fokozzák./mti/

.-

bb.10. számítógép-program a szegedi ruhagyárban - termelés, szabászat, adminisztráció, komputerrel

vid/kz/p hg

1973. október 2.

a szegedi ruhagyár elégíti ki az ország munkaruha és iskolaköpeny szükségletének nagyobb részét, de emellett divatos férföltönyöket, s ugynevezett szabadidő öltönyöket is gyárt, évente összesen 600 millió forint értékben. a hazai konfekcióiparban az a nagyüzem alkalmazta elsőként szabászati célokra a komputert. másodpercenként 100.000 művelet elvégzésére alkalmas, szovjet gyártmányú elektronikus számítógépükkel olyan tökéletesen, szinte maradék nélkül be tudják osztani a szövetvégeket, hogy évente mintegy negyedmillió méter anyagot megtakarítsanak. korábban tucatnyi szakképzett dolgozó, napi 15.000 számtani művelet elvégzése után sem tudta ezt az ideális anyagkihasználási eredményt megközelíteni.

/folyt köv ./
80.00/p

-9-

bb.10. számítógép....folyt /p

megkezdtek a gyárban a legfontosabb adminisztrációs feladatok gépesítését is. e célra körülbelül ötmillió forintot költenek. az adminisztrációs komputer-rendszer első egységei már megérkeztek, s megkezdtek felszerelésüket. ezt a programot 1975-ben fejezik be. attól kezdve számottevően csökken az adminisztratív létszám, s ami ennél lényegesebb, a vezetők az eddiginél hamarabb jutnak olyan információkhoz, amelyek nyomán azonnal beavatkozhatnak a termelés folyamatába./mti/

--

bb.11. béke-és barátságvonat a szovjetunióba

vid/kz/p hgy 1973. október 2.

béke-és barátságvonat indult kedden salgótarjánból a szovjetunióba. a vonat 320 utasa - termelészövetkezeti dolgozók, ipari munkások, szocialista brigádtagok - egy héten át ismerkednek kijev, moszkva és leningrád nevezetességeivel. ez volt a tizenegyedik nórád megyéből indított békevonat./mti/

--

bb.12. halálos végül gyermekbaleset

i vtk/fk/p hgy 1973. október 2.

pest megyében délegyháza községben 4 gyermek egy összerakott kutgyűrűvel játszott. a gyerekek közül szilágyi józsef 9 éves iskolai tanuló belebujt az egyik kutgyűrűbe, amely gurulás közben összetört és ráesett a gyermekre. a kisdíák olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt./mti/

--

bb.13. új szövetkezeti iparcikk áruház körmenden

vid/kz/p hgy 1973. október 2.

kedden avatták fel körmenden vas megye legkorszerűbb szövetkezeti iparcikk áruházát, csaknem 20 milliós beruházási költséggel öt általános fogyasztási szövetkezet fedezte. a 2740 négyzetméter alapterületű kétemeletes áruházban méretes szalon, bemutató terem és ifjúsági klub is helyet kapott. a dolgozóinak mintegy 83 százaléka szakképzett, 42 százalékának pedig középiskolai végzettsége is van./mti/

--

-10-

To 1125

bb.14. 79 kilós harcsát fogtak a felső tiszán

vid/kz/p hgy 1973. október 2.

ritka halászszerencséje volt milu albert lónyai lakosnak, a fehérgyarmati alkotmány halászati szövetkezet tagjának. ugynevezett tetőhoroggal, csónakból 213 centiméter hosszú és 79 kilós harcsát fogott a tiszta nagylónyai szakaszán. egyetlen halfogás 2370 forint keresethez jutatta a szerencsés halászt. a szövetkezet halászcárdájában pedig 100 adag rántott halat és

150 adag halászlét készítettek a kapitális harcsából. mindjárt a nagyharcsa után még három kisebb példányt is fogott 26 kiló összsúlyban./mti/

bb.15. hogyan keletkeztek a kunhalomok?

vid/p kz hgy 1973. október 2.

a hortobágyon és környékén helyenkint kisebb-nagyobb dombok találhatóak. e kunhalomoknak nevezett hortobágyi „hegyek”, magassága 4-10 méter körül van. a nomád pásztor népek őrhelyei „kilátói”, voltak. sokan és sokat foglalkoztak már a történetükkel, az eredetükkel. megtörtént a számbavételük, legutóbb pedig a belsejüket is „megkérdezték”, azzal a céllal, hogy választ adjanak az eredetükre. 4.5 méteres szelvényt vágtak az egyik kunhalomban. a szelvény tanúsága szerint részben természeti képződményről, részben emberi munka eredményéről van szó./mti/

--

bb.16. „megmértünk és nehéznek találtattunk....”, -sajtótájékoztató a televízió és a rádió műsorsorozatáról

t nn/gk/p hgy 1973. október 2.

a statisztikák tanúsága szerint hazánk lakosságának átlagos testsúlya nagyobb az ideálisnál, az emberek 35-40 százaléka kövér. ez azt jelenti, hogy hazánkban 3 millió „túltáplált”, ember él. ez a felmérés arra készítette a rádió és a televízió tudományos rovatainak szerkesztőit, hogy új műsorsorozatban foglalkozzanak a kérdéssel - jelentették be azon a sajtótájékoztatón, amelyet kedden tartottak a televízióban. mint kovári péter, a magyar televízió köznevelődési főszerkesztőségének munkatársa, a sorozat szerkesztője elmondotta, a műsört közösen indítják az egészségügyi minisztérium egészségügyi felvilágosítási központjával, a magyar vöröskereszttel, a népművelési intézettel és a tudományos ismeretterjesztő társulattal. a „megmértünk és nehéznek találtattunk”, című többrészes adás a televízió képernyőjén október 3-án, a magyar rádióban pedig október 9-én jelentkezik első alkalommal. a hat-hat részből álló műsor a néptáplálkozás gondjaival, évszázadok óta kialakult szokásokkal foglalkozik, hasznos ismereteket közöl és ezzel párhuzamosan bevezetést nyújt a korszerű táplálkozás „rejtelmébe,,.

/folyt köv ./
11.20/p

To 1125

-11-

bb.16. ,,mégmértünk....folyt /p

nem elsődlegesen fogyókúra receptek szolgáltatását tűzték ki célul, hanem a meglévő objektív lehetőségek maximális kihasználásával igyekeznek valóban a xx. századi ember életéhez igazítani táplálkozását.

a tévésorozat egyenként 50-60 perces adásokból áll majd. az első adásban főbb táplálkozási szokásainkat ismerjük meg, s szakemberek foglalkoznak majd az elhízásból származó, különféle betegségek biológiai hátterével is. a tévé második alkalommal azokat az alapfogalmakat ismerteti a nézőkkel, amelyek a sorozat megértéséhez feltétlenül szükségesek. a továbbiakban szó lesz a bevásárlás objektív és szubjektív tényezőiről, a korszerű konyhatechnikáról, az ételkészítésről, a terítéssel és a különböző helytelen szokásokkal, a helytelen táplálkozás okozta betegségekkel. a záró adás a magyar táplálkozástudományi társaság december 1-i konferenciáját ismerteti, és lezárja a ,,mégmértünk...., klubfoglalkozását. önként jelentkezőkből ugyanis egy csoportot választottak ki, amelynek tagjai az ország sokmillió nyilvánossága előtt, orvosi felügyelet és vezetés mellett, egymást ellenőrizve kezd fogyókúrázni. a magyar vöröskereszt helyi szervezeteinél sok helyen önkéntes csoportok alakulnak majd, amelyek hetenként egyszer találkoznak és lehetőleg közösen nézik, illetve hallgatják a televízió és rádió hozzájuk szóló sorozatát.

a rádióban október 9-én a táplálkozási szokásaink néprajzi és pszichológiai hátterét vázolják fel a kérdés tudományos szakemberei. a második adásban a táplálkozás biológiai kérdéseivel foglalkoznak, majd pedig a közétkeztetés gondjait és jövőjét ismertetik, feltárják a mezőgazdaság és élelmiszeripar eddig kelle- en ki nem használt gazdasági lehetőségeit. az ötödik műsor a rádióban a fehérjékben gazdag táplálék mesterséges előállításának lehetőségeivel, a szükséges élelmiszertartósítás előnyeivel és más korszerű élelmiszeripari technológiákkal ismerteti meg a hallgatót. a sorozatot záró rádióadás táplálkozásunk jövőbeni lehetőségeiről nyújt tájékoztatást.

/folyt köv ./
11.25/p

-12-

bb.16. ,,mégmértünk.....é 2.folyt /p

a tévé és a rádió komplex ismeretterjesztő sorozata mellett az élet és tudomány című lap hat, a témához szorosan kapcsolódó cikkben egészíti ki a tévében, illetve a rádióban elhangzottakat.

receptekkel, helyes főzési tanácsadóval jelentkezik ebben az időszakban, mintegy a tévéműsor mellékleteként a nők lapja is.
/mti/

--

bb.17. magyar építőipar emlékplakettet osztottak ki

1 sb/mm/p hgy

1973. október 2.

a technika házában kedden hirdették ki az építőipari tudományos egyesület folyóirata, a magyar építőipar című lap idei pályázatának eredményét. a leghaladóbb építési módszerek, szerkeszti rendszerek és technológiai eljárások népszerűsítésére kellett kidolgozni a pályázati anyagot. a ,,magyar építőipar ,, emlékplakettel tüntették ki a lakó- és középületek kategóriájában boruzs bernát és sum mihály építésmérnököt, a különböző ipari és mezőgazdasági létesítmények kategóriájában batizán józsef építésmérnököt és herkó dezső szerkeszettervezőt; az épületszerkezetek kategóriájában pedig gaál mihály főmérnököt./mti/

--

bb.18. pénzügyi , jogi szimpózium

1 kz/p hgy

1973. október 2.

az ötvös loránd tudományegyetem állam- és jogtudományi karának rendezésében kedden visegrádon négynapos nemzetközi pénzügyi, jogi szimpózium kezdődött. a tanácskozás résztvevői -szovjet, bolgár, csehszlovák, lengyel, ndk-beli, jugoszláv és magyar szakemberek -, a szocialista pénzügyi jog és jogtudomány időszerű kérdéseit vitatják meg.

a szocialista országok pénzügyi jogi együttműködésének keretében első alkalommal összehívott nemzetközi tanácskozást dr. ádám györgy, az elte rektora nyitotta meg ./mti/

--

11.45/p

-13-

Tó1240

bb 19. tovább bővült a kishatármenti munkaerőcsere komárom megyében

vid./kz gi hgy

1973. október 2.

komárom megyében három évvel ezelőtt kezdődött meg a két ország munkaügyi minisztériumainak megállapodása alapján a magyar-csehszlovák kishatármenti munkaerő-kooperáció. elsőként a komáromi lenfonógyárba érkeztek a szomszédos komáromi járásból munkások. a példát hamarosan követte a nyergesujfalui magyar viscosagyár. ide főleg az érsekújvári járás területéről szállítják be nap mint nap a műszakkezdéshez, illetve viszik haza a lányokat, asszonyokat. mindkét helyen a duma az összekötőkapocs. míg azonban komáromba a hidon át, autóbusszal, nyergesujfalura kishajóval teszik meg az utat.

az együttműködés mindkét helyen kiválóan bevált. a gyáraknál csökkent a munkaerő gond, a szlovákiai munkások pedig jól megtalálták számításukat. keresetük azonos a magyar dolgozókéval. aki kívánja, jövedelmének felét magyar pénzben veheti át. a két állam vám- és pénzügyőrségének parancsnoksága külön kezelt a neményes vámszabályokat dolgozott ki részükre. a társadalombiztosítási szolgáltatásokat valamennyien lakhelyükön, szlovákiában kapják meg.

a kooperáció most tovább bővült. újabb szlovákiai dolgozókat vettek fel a magyar viscosagyárba, így októberben már 400 dolgozik a két magyar üzemben. ugyanakkor komárom megyei férfiak vállaltak munkát a komáromi hajógyárban és a komáromi hidrostav építő vállalatnál. /mti/

..

bb 20. csütörtökön összeül az országgyűlés őszi ülészsaka

i pr/fk gi zs hgy

1973. október 2.

mint már jelentettük, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa az alkotmány 22. paragrafusa /2/ bekezdése alapján az országgyűlést 1973. október 4. napján délelőtt 11 órára összehívta. előreláthatóan az ülészsak napirendjére kerül az elnöki tanács beszámolója az utóbbi két éves munkájáról, a minisztertanács tagjai és az államtitkárok jogi és felelősségéről szóló törvényjavaslat, a minisztériumok feloszlásáról szóló törvényjavaslat, valamint a statisztikáról szóló törvényjavaslat.

x x x

↓ allasról

/folyt. köv./

Tó12¹⁵

- 14 -

bb 20. /csütörtökön ... 1. folyt./gi

fehér péter, az mti parlamenti tudósítója írja:

az országgyűlés jogalkotó munkájában gyakorlattá vált, hogy a törvényjavaslatok, tervezetek sorsát eldöntő parlamenti viták több esztendősen előkészítés záró akkordjai. jól példázza ezt a statisztikáról szóló törvényjavaslat, amelynek előkészítő munkálatait kishiján három esztendeje kezdte meg az igazságügyi minisztérium és a központi statisztikai hivatal. a tervezet paragrafusában, előírásában, egész szellemében tükröződik, hogy a statisztika alapvető feladata a szocializmus teljes felépítésének, a tervezetkodásnak a statisztika sajátos eszközeivel történő segítése. a törvényjavaslatot együttes ülésen vitatta meg az országgyűlés terv- és költségvetési, valamint jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága. a paragrafusokat elemző képviselők és a meghívott szakemberek véleménye egybehangzó: időszerű és sürgető a statisztika átfogó, a korszerű követelményeket kielégítő szabályozása. a szocialista statisztika alapjait egy 1952-ben szentesített törvény teremtette meg, s az azóta eltelt több, mint két évtized során bekövetkezett társadalmi, gazdasági fejlődés nemcsak az információk igényeket fokozta jelentősen, hanem újabb és újabb követelményeket támasztott a statisztikával szemben. az 1952-es törvényt még a hatáskörök túlzott központosítása jellemezte, rendszabályainak egy része túl merev volt. az elmúlt évek során mind összehangolatlanabbá vált, növekedett az indokolatlan, szakszerűtlen, párhuzamos adatgyűjtések száma, feleslegesen terhelve mind az adatszolgáltatókat, mind az adatgyűjtőket.

az új szabályozás alapvető célja olyan összehangolt statisztikai rendszer kialakítása, amely - megfelelő munkamegosztással - alkalmas a statisztikára háruló feladatok teljesítésére, megakadályozza a felesleges, kettős vagy szakszerűtlen statisztikai tevékenységet, s megvédi az adatszolgáltatókat az indokolatlan megterheléstől, többletmunkától. a törvényjavaslat összeállítói gondosan ügyeltek arra, hogy az újraszabályozott statisztikai rendszer - egyebek között - biztosítsa a begyűjtött adatok széleskörű felhasználását, egységes fogalmi rendszert és módszertant teremtsen, fokozza az adatok hasznosításának hatékonyságát és megteremtse a statisztika, illetve más információrendszerek összehangját.

a jogalkotó munkának nem kevésbé jelentős állomása az a törvényjavaslat, amely a minisztertanács tagjai és az államtitkárok jogállásáról, felelősségéről szól.

a törvénytervezet paragrafusai meghatározzák a minisztertanács tagjainak és az államtitkároknak államjogi /politikai/ felelősségét, az egyéb /büntetőjogi, polgári jogi, stb./ felelősséggel kapcsolatban pedig - az állampolgári jogegyenlőség elvének megfelelően - azt tartalmazza, hogy a minisztertanács tagjaira és az államtitkárokra is a minden állampolgárra vonatkozó általános szabályok az irányadók. /mti/

- 15 -

Tó13²⁰

bb.21. állathigiénikusok nemzetközi kongresszusa a magyar tudományos akadémián

t kg/gk/p hgy

1973. október 2.

nemzetközi állathigiéniai kongresszus kezdődött kedden a magyar tudományos akadémia dísztermében, ahol csaknem 200 hazai és külföldi szakember vitatja meg az állattenyésztés egészségügyi kérdéseit. a négynapos tanácskozást dr. Kovács Ferenc, az állatorvostudományi egyetem rektora, a nemzetközi állathigiéniai társaság elnöke nyitotta meg, majd dr. Soós Gábor, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter első helyettese tartott beszédet.

bevezetőben a miniszterhelyettes elmondotta: szocialista mezőgazdaságunk mind magasabb szinten biztosítja a lakosság élelmiszerellátását, ezért a méh termelésfejlesztési programjában most az állati termék, a tej- és hústermelés fejlesztése a kiemelt feladat. szarvasmarha-állományunk jelenleg megközelíti a 2 milliót, a sertésállomány pedig több mint 7 és fél millió. az állatállomány nagyobb része nagyüzemi szakosított telepeken növekedik, eddig mintegy 400 szakosított szarvasmarha-telep készült el, s 300 szakosított sertéstelepen hizlalják az állatokat. a nagyüzemi szakosítás új helyzetet teremtett az állathigiénia területén is, az állatbetegségek megelőzésére ma már az állatállomány biológiai igényeit kielégítő, kórokozótól mentes tartási és takarmányozási módok kialakítása a cél.

az állatállomány egészségének megóvása érdekében a soron levő legfontosabb feladat, hogy az állategészségügyi igényeket már a telepek tervezésénél vegyék figyelembe. éppen ezért az állatorvosok a tervezőmunkától kezdve a telepek üzemeltetésén át a végső fölnevelésig kísérik figyelemmel, beállítják az állategészségügyi követelményeket. ennek a célnak a megvalósítása érdekében még az idén rendeletet ad ki a méh hangsúlyozta a miniszterhelyettes -, amely a nagyüzemi állattartó telepek állategészségügyi feltételeit szabályozza. a magas színvonalú, eredményes állathigiéniai munkához a jogszabályok csak lehetőséget adnak, ezért ebben az évben megkezdődött az állathigiénikus szakállatorvosképzés is.

a miniszterhelyettes befejezésül elmondotta: különösen fontos, hogy az állattartó üzemek vezetői és dolgozói megértsék az állathigiénia népgazdasági jelentőségét és ennek összefüggéseit az emberi környezettel, az ember egészségével.

/folyt köv ./
12.50

13¹⁰g

-16-

bb.21. állathigiénikusok....folyt /p

a miniszterhelyettes után dr. Kovács Ferenc beszélt az állathigiénia szerepéről és jelentőségéről a modern állattartásban. egyebek közt hangsúlyozta: a gazdaságos termelés feltétele a szervezet és környezet egyensúlyának a megteremtése. éppen ezért a korszerű állattartásban nemcsak az állatoknak kell alkalmazkodniuk környezet

ükhöz, hanem az ember által kialakított környezetet is át kell rendezni az állatok igényéhez. az állathigiéniai tudományosan művelőknek különös gondot kell fordítaniuk az egyes klimatényezők élettani hatására, a termelés és a mikroklíma kapcsolatára, valamint ezek összehangolásának gazdasági lehetőségeire.

a tanácskozáson tíz témakörben több mint 100 előadás hangzik majd el./mti/

..-

bb.22. a tiszai butoripari vállalathoz csatoltak egy ráfizetéses szombathelyi vállalatot

vid/kz/mné/p hgy

1973. október 2.

a tiszai butoripari vállalathoz csatolták, s a jövőben annak ötödik egységéként működik az 1970 elején létrejött vas megyei butor- és kézműipari vállalat. az intézkedésre azért került sor, mert a kézműipari vállalat saját erőből nem tudta megoldani a fejlesztését. a legszükségesebb géppótlásokra sem volt képes, noha már 1978-ig eladósodott. az új „gazda”, -a tiszai butoripari vállalat - biztosította a megfelelő forgóeszközöket, vállalta a hitelek visszafizetését, s biztosítja a gazdaságos termeléshez szükséges fejlesztést is. az elképzelések szerint furnirozott lakásbutorok és műanyag konyhabutorok sorozatgyártására rendezik be a szombathelyi üzemet, amelynek termelése az ideighez képest már jövőre 55 százalékkal emelkedik./mti/

..-

12.55/p

-17-

13¹⁰g

bb 24. időjárásjelentés

szb hgy

1973. október 2.

a meteorológiai intézet jelentéi október 2-án 12 órakor:

hajnali ködök

az óceáni légáramok Izlandon és a skandináv-félszigeten át észak-éurópa fölé vonulnak. hatásukra ezeken a területeken változó, erős az idő. nyugat- és közép-éurópában, valamint a szovjetunió európai területének déli részén az időjárás a leszálló légmozgások irányítja. szárazföldünk ebben a térségében általában csendes, párás, a hajnali órákban többfelé ködös az idő. napközben viszont néhány óráig napsütést is észlelnek. a földközi-tenger medencéje fölött őrvénylő alacsony nyomású légköri képződmény Olaszország északi részén záporokat, zivatarokat okoz. a Kárpát-medencében az évszaknak megfelelő hőmérsékletű időjárás alakult ki. a következő 36 órában lényeges időjárásváltozás itt nem lesz.

hazánkban hétfőn a dunántúl nagy részén borult, máshol változóan felhős idő volt. a Duna-Tisza közén és a Tiszántúlon 5-10 óráig át sütött a nap. a hajnali és a reggeli órákban főként az ország keleti felében köd képződött, helyenként ködszítással. a dunántúl néhány helyén kisebb eső esett. a lehullott csapadék mennyisége sehol sem volt számottevő. a hőmérséklet napközben nyugaton általában 13-20, máshol 21-26 fokig emelkedett. ma hajnalra 7-13 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt nyugaton erősen felhős, keleten általában derült volt az ég. a reggeli órákban még néhány helyen megmaradt a köd, amely 11 órára mindenütt fokozatosan feloszlott. a hőmérséklet 11 órára nyugaton 14-19, máshol 19-23 fokig emelkedett.

Budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 16,9 fok volt, 2,3 fokkal magasabb, mint az százalékos átlag.

ma 12 órakor Budapesten a hőmérséklet 22 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 milliméter, alig változik.

várható időjárás szerda estig: változóan felhős, párás idő, valószínűleg eső nélkül. a hajnali és a reggeli órákban több helyen ködképződés, helyenként ködszítással. mérsékelt, napközben kissé megélénkülő változó irányú szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-12, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán nyugaton 16-20, máshol 21-26 fok között.

a Duna vízállása Budapesten: 200 centiméter./mti/

-18-

13²⁰g

bb 23. ezernyolcszázötvenöt lakás és harminc nagyobb létesítmény 9 hónap alatt

vid-kz szb hgy

1973. október 2.

a Borsod megyei állami építőipari vállalat dolgozói az elmúlt kilenc hónapban 1.815 házigyári lakást adtak át. így a miskolci házigyári kombinát indulása óta a megye négy iparvárosában - Miskolcon, Ózdon, Leninvárosban és Kazincbarcikán - már csaknem tizenkétezer lakást szereltek össze panelekből. az idei munka érdekessége, hogy a megye kiemelt beruházásain dolgozó építők és szerelők kényelmes elhelyezésére először alakítottak ki házigyári termékekből kis lakótelepeket. így Hejőcsabán háromszázötvenkilenc, Leninvárosban pedig négyszázhusz összkomfortos, hideg-meleg vízzel ellátott, lakást rendeztek be ideiglenes munkásszállónak. jelenleg Kazincbarcikán épül még ilyen lakótelep, amelynek kétszáznegyven lakásába a leendő PVC III. gyár építői találnak otthonra.

a Lakásépítési program mellett a vállalat dolgozói háromnegyed év alatt harminc olyan létesítmény építését is befejezték, amelyek a települések ellátottságát javítják. így például Ózdon átadták a kohászat üzemegészségügyi intézetét és az új városközpont üzlet és szolgáltató házát. Miskolcon elkészült az új gyermekváros és a hozzá csatlakozó kilenc pedagógus lakás, az iparváros napi hatvannégy tonna teljesítményű új kenyérgyára, a Győrikapui lakótelep korszerű intézményközpontja és a mélyépítő vállalat kétszáz személyes munkásszállója. a Hejőcsabai új városrész százhusz fős bölcsődével, Kazincbarcika pedig tizenkét tantermes iskolával gazdagodott.

a borsodi építőknak - bár az időjárás az idén igen kedvező volt - nem sikerült elkerülni az évvégi hajrát. az elkövetkező három hónapban ugyanis nem kevesebb, mint ezer lakást kell átadniuk, hogy tervüket maradhtalanul teljesítsék. /mti/

-.-

bb 25. konyhakész fácánok

vid-kz szb hgy

1973. október 2.

megkezdődött az őszi vadforgalom a mavad kecskeméti telepén. még javában tart a vadkacsa szezon, amelyből a vártnál gazdagabb zsákmány érkezett: 80 000 récét vettek át eddig a vadászoktól. a díszes tollu madarakat mélyhűtik, majd feldolgozva konyhakészen exportálják. nagyobb része svéd és francia fogyasztóhoz kerül. fácskából és fogolyból is gazdag felhozattal számol a vadkereskedőlem.

/folyt. köv./

101345

-19-

bb 25. /konyhakész... 1. folyt./-szb

a vadászok jelzései szerint apróvaddal - a nyul kivételével - telítet-
tek a mezők. kilövésüket késlelteti a még lombos határ, amely mene-
déket nyújt a vadszárnyasoknak, visszatartja a vadászokat a zsákmány-
szerzéstől az is, hogy sok a fejletlen, kissúlyú fácánkakas. az idén
továbbra is vadászati korlátozással védik a mezei nyulállományt,
amely szintén szépen gyarapodott ez évben. /mti/

bb 26. a belső szerkesztőség híreinek jegyzéke október 2-
án 13 óráig:

se szb hgy

1973. október 2.

1. kossuth könyvek
 2. emlékérem a xii. kerületben
 3. diákok sorkatonai szolgálata
 4. sztereomagno
 5. csuhraj sorozat
 6. az orosz lányi nődolgozókról
 7. vidéki színházak pesten
 8. öntözés kiskörénél
 9. falburkoló lap
 10. számítógép a szegedi ruhagyárban
 11. barátságvonat a szu-ba
 12. gyermekbaleset
 13. új áruház körmenden
 14. 79 kilós harcsa
 15. kunhalmok
 16. sajtótájékoztató a tv-ben
 17. építőipari emlékplakett
 18. pénzügyi szimpozion
 19. kishatármenti munkaerőcsere komáromban
 20. országgyűlés előzetes
 21. állathigiénikusok tanácskozása
 22. tiszta butoripari vállalat
 23. lakások
 24. időjárás
 25. fácánok
 26. hírjegyzék
- /mti/

13.35/szb

Teljes

--

-20-

bb 27. tájékoztató a kollektív szerződések végrehajtásáról
és módosításáról

1973. október 2.
t sl/fk szb hgy
mint ismeretes, a vállalatok minden év első negyedében irás-
ban beszámolnak a dolgozóknak a kollektív szerződés végrehajtásá-
nak előző évi tapasztalatairól, s ha szükséges, a szerződést ki-
sebb-nagyobb mértékben módosítják. ez az idén is megtörtént, s a
munkügyi minisztérium 80 vállalatnál vizsgálta, hogy milyen volt
a beszámolók színvonala, milyen főbb tapasztalatokat szereztek
a kollektív szerződések végrehajtása során 1972-ben, s milyen mó-
dosítások váltak szükségessé. a vizsgálat eredményeiről dr. nagy
lászló, a munkügyi minisztérium főosztályvezetője kedden tájékoz-
tatta az újságírókat.

elmondotta, hogy a vállalati beszámolók az üzemek egy részé-
ben alaposabbak voltak, mint a korábbi esztendőkből. a vállalatok-
nak mintegy 25-30 százaléka jóval behatóbban elemozte a szerző-
dések végrehajtásának tapasztalatait, mint az előző években. sokhe-
lyütt azonban még mindig túl általánosak voltak a beszámolók, ami
részben az adott vállalatok információs rendszerének gyengeségére
enged következtetni, s vannak olyan tapasztalatok is, hogy egyes vál-
latok lebecsülik a dolgozók megfelelő tájékoztatásának jelentő-
ségét. helytelen, hogy egyes helyeken a szerződések végrehajtásá-
nak csupán a számszerűségeivel foglalkoztak. az anyagi ösztönzésről
szóló tájékoztatókban többnyire nem vizsgálták például azt, hogy az
ösztönzésnek a vállalat különböző részlegeiben milyen hatásai vannak.

örvendetes, hogy a vállalati kollektív szerződések ma már lé-
nyegében nem tartalmazzak törvénysértő rendelkezéseket, elítélendő
viszont, hogy az egyébként helyes rendelkezéseket gyakran megszegik,
sokhelyütt túllépték például a vállalati kollektiva által elfoga-
dott túlóra-kereteket. a szerződésszegéseket általában az idézte
elő, hogy nem hajtottak végre különféle szervezési, korszerűsítési
terveket, az is előfordult azonban, hogy megalapozatlanul iktatták
a kollektív szerződésbe egyik-másik rendelkezést. kedvező jelenség
viszont, hogy a vállalatok többségénél nagyobb gondot fordítanak a
követelményekre, a munka hatékonyságára, mint korábban.

a kollektív szerződések módosítása azt a helyes tendenciát
tükrözi, hogy a vállalatok egyre inkább erősíteni akarják törzsgárdá-
jukat, s fokozottan megbecsülik a női dolgozókat. a módosítások so-
rán ugyanis a törzsgárdatagok anyagi elismerésének sok új formáját
vezették be a jutalmazástól a dolgozók és gyermekeik üdültetéséig.

/folyt.köv./

14.03/szb

-21-

14²⁵g

bb 27. /tájékoztató a... 1. folyt./-szb

új dolgozók felvételekor sokhelyütt előnyben részesítik régi dolgozók családtagjait, megalapozva munkásdinasztiák kialakulását. egész sor kollektív szerződés intézkedik a dolgozók lakásépítésének támogatásáról, s lényegében valamennyi szerződés gondoskodik arról, hogy a gyermekgondozási szabadságról, valamint a sorkatonai szolgálatból visszatérők a távollétük okozta hátrányoktól mentesüljenek.

a kollektív szerződésekről szóló beszámolók és a módosítások feletti vita azokon a helyeken volt valóban eredményes, ahol a beszámolót jól előkészítették, s a számszerűségein túlmenően a vállalati problémákra is felhívták a figyelmet. több vállalat szakszervezeti tanácsa dicséretes módon még a vita előtt felkérte az igazgatót, hogy az eredetileg gyenge beszámolót egészítse ki, s azt úgy terjessze a dolgozók elé. a dolgozók többsége továbbra is a saját munkáját közvetlenül érintő kérdésekhez szolt hozzá, egyre nagyobb azonban az a réteg, amely a vállalat munkájának egészével kapcsolatban is kifejti véleményét. a vitában résztvevőknek mintegy 15-20 százaléka foglalkozott például az egész kollektívát érintő munka- és üzemszervezési kérdésekkel, jóval többen, mint az előző években. a vitákban elhangzott észrevételeknek mintegy 40 százalékat teljes egészében, körülbelül 20 százalékat pedig részben elfogadták a vállalati vezetők, ami szintén előrehaladást jelent. a lényeg természetesen az, hogy az elfogadott javaslatokat mielőbb végrehajtsák.

a tapasztalatok összegezése arra mutat, hogy a kollektív szerződésekkel kapcsolatos kérdésekben nem szükséges újabb részletes irányelveket kibocsátani. viszont nagyobb módszertani segítséget kell nyújtani a vállalatoknak a beszámolók elkészítéséhez, s ezzel kapcsolatban információs rendszerük korszerűsítéséhez. ehhez a munkaügyi minisztérium felhasználja majd a legjobb vállalati tapasztalatokat.

alapelveiben hosszabb távon is megfelelő a kollektív szerződések jelenlegi rendszere. helyes tehát, ha továbbra is fenntartják a kollektív szerződések öt éves időtartamát és az évenkénti beszámolókat, illetve szükség szerint módosításokat. bizonyos részletkérdésekben azonban szükség lesz módosításra. a többi között fokozott önállóságot kell adni a kollektív szerződések elkészítéséhez a nagyvállalatok gyáregységeinek, ezenkívül el kell érni, hogy a vállalatok nagyobb felelősséggel hajtsák végre a kollektív szerződések rendelkezéseit. nem kevésbé fontos, hogy a szerződések jobban összhangban legyenek az adott népgazdasági ágazat céljaival, a vállalat távlati terveivel és gazdasági helyzetével. /mti/

14.10/szb

-22-

1425g

bb.28. fafaragást tanulnak a vasas fiatalok

vid/kz/ p hgy

1973. október 2.

a miskolci száztizenhatos számú ipari tanuló intézetben kedden megalakult a fafaragó szakkör. az öntészeket, olvasztárokat, hengereszeket képző szakmunkás-intézetben harmincöt fiatal jelentkezett a „könnyűiparhoz”, tartozó szakkörbe. a vashoz, acélhoz szokott fiatalok elsősorban a fafaragó népművészek immár hagyományosan évenként sárospatakon tartott „táborozásán”, kialakult, az eredeti népművészeti motívumok felhasználásával annak fejlesztésére törekednek. szerszámaikat a faragó „bizsókát”, is maguk készítették el./mti/

1973. október 2.

bb.30. hálaloz közlekedési balesetek

fk/p hgy

bács-kiskun megyében, kiskunmajsán koncz pál 39 éves fuvaros, helyi lakos lovaskocsiján elaludt, a lovak közé esett és olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt.

hajdu-bihar megyében, téglás és bökény között deme imre 19 éves kőműves, téglási lakos motorkerékpárját nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezette és keresztülhajtott az uttesten fekvő dobrán lászló 20 éves tsz-

tag, bökényi lakoson, majd felborult a baleset következtében dobrán lászló olyan súlyosan megsérült, hogy orvoshoz szállítás közben meghalt. az eljárás folyamatban van.

cegléden egy utelágazásnál molnár lajos 77 éves nyugdíjas, helyi lakos kerékpárral szabálytalanul, körültekintés nélkül hajtott a magasabb rendű főútvonalra és egy tehergépkocsi halálra gázolta./mti/

14.10/p

-23-

1450g

bb.29. megkezdte az idei kukorica exportálását a cps - a közös vállalat három év helyett két év alatt fizeti vissza a devizahitelt

vid/kz/p hgy

1973. október 2.

a bábolnai kukoricatermelő cps közös vállalat megkezdte az új termés exportálását. április végéig nap mint nap több szállítmányt indítanak utnak a taggazdaságokból a nyugat-európai országokba.

a külföldről dollárért vásárolt gépek, alkatrészek, vetőmagvak, növényvédőszer, esetenkénti műtrágyafélék devizahitelét ugyanis három év alatt export kukoricával kell törleszteniük. exportra azonban csak az előző öt év átlagát meghaladó többletermésükből szállíthatnak a taggazdaságok. a megállapodásban leköötött százalékon túl is szívesen adnak át feleslegükből. ugyan-
is a kukorica rendkívül keresett a világpiacon, így exportára lényegesen magasabb a belföldinél. a különbözet 60 százalékát visszkapják a gazdaságok, a többit pedig a közös vállalat további fejlesztésére fordítják.

az idei termésátlagok a rendkívül nagy aszály ellenére is kedvezőek. így arra számítanak, hogy a tavalyi 62.000 tonnával szemben /akkor még csak a mai terület felét művelték a rendszerrel/, az idén mintegy 170.000 tonna kukoricát tudnak exportálni. az már biztos, hogy a múlt évi 30.000 hektáros fejlesztés devizahitelét az idén teljes egészében, tehát két év alatt visszafizetik. remény van arra, hogy az idei bővítés/66.000 hektárról 126.000-re növekedett a terület/ devizatarozását is két év alatt letörlesztik./mt1/

..

bb 31. megindult a szüret az egész országban - jó ütemben halad az őszi betakarítás

t kg/tr szb hgy

1973. október 2.

jó ütemben, szervezeten halad az őszi betakarítás - állapították meg a mezőgazdasági munkák segítésére alakult országos operatív bizottság tagjai keddi ülésükön a mém-ben. az elmúlt évihez viszonyítva javult az anyagi és az eszközellátás, a rizs aratását például a tavalyinál 81-el több kombájn segíti. a 27.000 hektáron termesztett rizsből egyébként eddig háromezer hektáron gyűjtötték be a termést.

/folyt.köv./

-24-

1455g

bb 31. /megindult a ... 1. folyt./-szb

a cukorrépa szedését is megnövekedett gépparkkal végzik, 120 import gépsor érkezett idén a mezőgazdasági üzemek részére. jó kukoricatermés várható ez évben, az ország több mint egymillió hektáron termesztett kukoricája törésre érett, ezért célszerű lenne a munkálatok meggyorsítása. kedves a száraz időjárás a burgonya kiszedéséhez a földből csakugy, mint a napraforgó betakarításához. ez utóból idén különösen jó minőségű a termés.

szedik az almát, a hazai igények ellátásán kívül sokat exportálnak is. szeptember végéig ötezer vagonnal szállítottak a szovjetunióba ebből a gyümölcsből, hatszáz vagonnal más szocialista országokba, s ezer vagon almát irányítottak a nem szocialista országokba is. szabolcs-megyében napi 200 vagon szükséges a frissen szedett gyümölcs elszállítására, de időnként akadozik a vagonutánpótlás. ezért megfelelő szervezéssel zökkenőmentesebbé kell tenni a szállítást.

szüretelik a szőlőt az egész országban, eddig a termés 30 százalékát szedték le, utolsóként az egri és a badacsonyi borvidéken indult meg a szüreti munka. jó szőlőtermés ígérkezik, de a hosszú szárazság miatt cukorfoka alig haladja meg a tavalyi termését. négyezer hektóliternél több szőlőmustot vettek át eddig a felvásárlók.

a betakarítás mellett a mezőgazdasági üzemek többsége már a jövő évre készül, szeptember végéig 68.000 tonna őszi buza vetőmagot rendeltek. a hagyományos, jól bevált buzafajtákon kívül növekszik a kereslet az új magyar fajták iránt is, a martonvásári i., a martonvásári ii., és a kis-Tombori i-ből már több ezer tonnát vásároltak.

jó az ellátás a növényvédőszerből, a műtrágya igényeket viszont nem tudják kielégíteni, különösen a komplex műtrágyában kell hiánnyal számolni - állapították meg az operatív bizottság ülésén. egyébként ez évben 20 százalékkal több műtrágyát igényeltek a mezőgazdasági üzemek, mint tavaly. /mt1/

..

-25-

1500g

bb.35. könyv és jószomszédság -magyar -jugoszláv könyvtárlat nyílt
1973. október 2.
t ró/gg/p zs hgy

kedden a Liszt ferenc téri könyvklubban „könyv és jó szomszédság”, címmel a magyar-jugoszláv könyvkiadó kapcsolatokat bemutató tárlatot nyitott meg magyar részről domokos jános, az európa könyvkiadó igazgatója, jugoszláv részről joze vild, a muraszombati pomurka zalaiba könyvkiadó igazgatója. a mintegy 300 művet szemléltető tárlat megnyitásán jelen volt dr. ziga vodusek, budapesti jugoszláv nagykövét és ivan bratko író, akinek nagyszerű teleszkóp akció című műve a közelmúltban jelent meg második kiadásban.

a három jugoszláviai könyvkiadó és a magyar európa kiadó által megjelentetett művek - klasszikus és modern magyar próza szerb-horvát nyelven, modern magyar próza és magyar klasszikusok szlovénül, délszláv antológiák magyarul -tanúsítják többek között a könyvkiadói kapcsolatok szorosságát. a klasszikus és modern szlovén, horvát, illetve szerb irodalom kötetei épp úgy fellelhetők, mint népköltészeti, gyermek és ifjúsági, utikönyvek, szótárak, nyelvkönyvek irodalomtörténeti és történeti jellegű munkák.

külön tárlót szenteltek a rendezők miroslav krleza-nak, aki idén tölti be 80. évét, s a nobel-díjas ivo andric-nak, is, akinek magyarországi népszerűségét mi sem igazolja jobban, minthogy a hid a drinán című könyvének ötödik kiadása is 130.000 példányban jelent meg.

jugoszláviában is megemlékeztek petőfi sándor születésének 150. évfordulójáról, erről tanuskodnak azok a kötetek, - köztük több idén megjelent mű -amelyek petőfi személyiségét, munkásságát választották tárgyukul.-/mti/

bb.36. „fiatalodnak,, az ipari szövetkezetek - az ifjúsági törvény végrehajtásáról tanácskoztak veszprémben

vid/p kz hgy

1973. október 2.

az ifjúsági törvénynek az ipari szövetkezetekben való érvényesüléséről tanácskoztak kedden veszprémben az okisz és több dunántúli megyei ipari szövetkezeti szövetségének a képviselői. az ipari szövetkezeti mozgalomban -mint hangoztatták a fiatalodás jelei tapasztalhatók az utóbbi időben. az ország 1100 ipari szövetkezetében dolgozó tagoknak és alkalmazottaknak az egyharmada, fiatalabb 30 évesnél, ők képezik a jövő tőzsgárdáját. nagyrészt az ő feladatuk lesz korszerű kis és középüzemi szintre fejleszteni az ipari szövetkezeteket. a mozgalomban azért is különös hangsúlyt kap az ifjúsági törvény végrehajtása, mert az irányító szerepre ezután kell felkészíteni a fiatalokat.

/folyt köv ./
14.30/p

-26-

NA 1570

bb.36. „fiatalodnak,,folyt /p

hangoztatták a tanácskozáson, hogy az ifjúsági törvény végrehajtása nem egyszerűen a kisz szervezetek és a szövetkezetekben működő ifjúsági bizottságok feladata. a gazdasági vezetők és az egész tagság feladata megteremteni a fiatalok általános -és szakmai műveltsége növeléséértételeit, javítani élet-és munkakörülményeit./mti/ *énel*

bb.32. az apró falvak kulturális helyzetéről tárgyalt a zala megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid/kz/p hgy

1973. október 2.

a zalai aprófalvak hátrányos kulturális helyzetének javításáról tárgyalt kedden a zala megyei tanács végrehajtó bizottsága. elsősorban az 500 lelken aluli falvakban nehéz a helyzet, mert innen a központokba költözött a tanács, a termelőszövetkezet, az iskola, s így azok is, akik a községek kulturális életét szervezték. a megyei tanács felhívta a körzeti tanácsok figyelmét, hogy a körzet művelődési életét úgy kell megszervezniük, hogy abban a társközségek is megfelelő helyet kapjanak. a művelődési intézményekkel gyengén ellátott területek hátrányának kiküszöbölésére a meglevő intézményeket kell az eddiginél jobban kihasználni, biztosítani kell az iskolák tanítás utáni közművelődési célokra történő igénybevételeit./mti/

bb.33. tanácskozás a munkások könyv ellátásáról miskolcon

vid/p kz hgy

1973. október 2.

kedden miskolcon a ii.rákóczi ferenc megyei könyvtárban tanácskoztak borsod, heves és nógrád megye közművelődési -és szakszervezeti könyvtárainak vezetői a munkások könyvellátásáról és annak fejlesztéséről.

kondor istvánné, a művelődésügyi minisztérium könyvtárügyi osztályának vezetője vitaindító előadásában arról szólt, hogy a vidéki ipari centrumokban, így többek között miskolcon, ózdon, salgótarjánban, dunaujvárosban, javult a munkások könyvellátása de oroslányban és komlón a korszerű könyvtár hiánya hátráltatja a fejlődést. a behárdo munkások ellátása még ugyszólván sehol sincs megoldva. a megyei szakszervezeti tanácsok kezelésében lévő könyvtárak különösen a munkaszállásokon, üzemekben jelentősen segítik az olvasó népért mozgalom kibontakozását a munkások körében.

/folyt köv ./
14.35/p

-27-

NA 1570

bb.33. tanácskozás a munkásokfolyt /p

a tanácskozás tapasztalatait összegezve a résztvevők állást foglaltak a köznevelődési valamint a szakszervezeti könyvtárak közötti együttműködés kiszélesítése, továbbá a munkás-és a peremkerületekben lévő iskolák könyvtárlományának a fejlesztése mellett.
/mti/

bb. 34.csehszlovák-magyar baráti hét a magyar néphadsereg központi klubjában

t vt/pá/zs/11 hgy

1973. október 2.

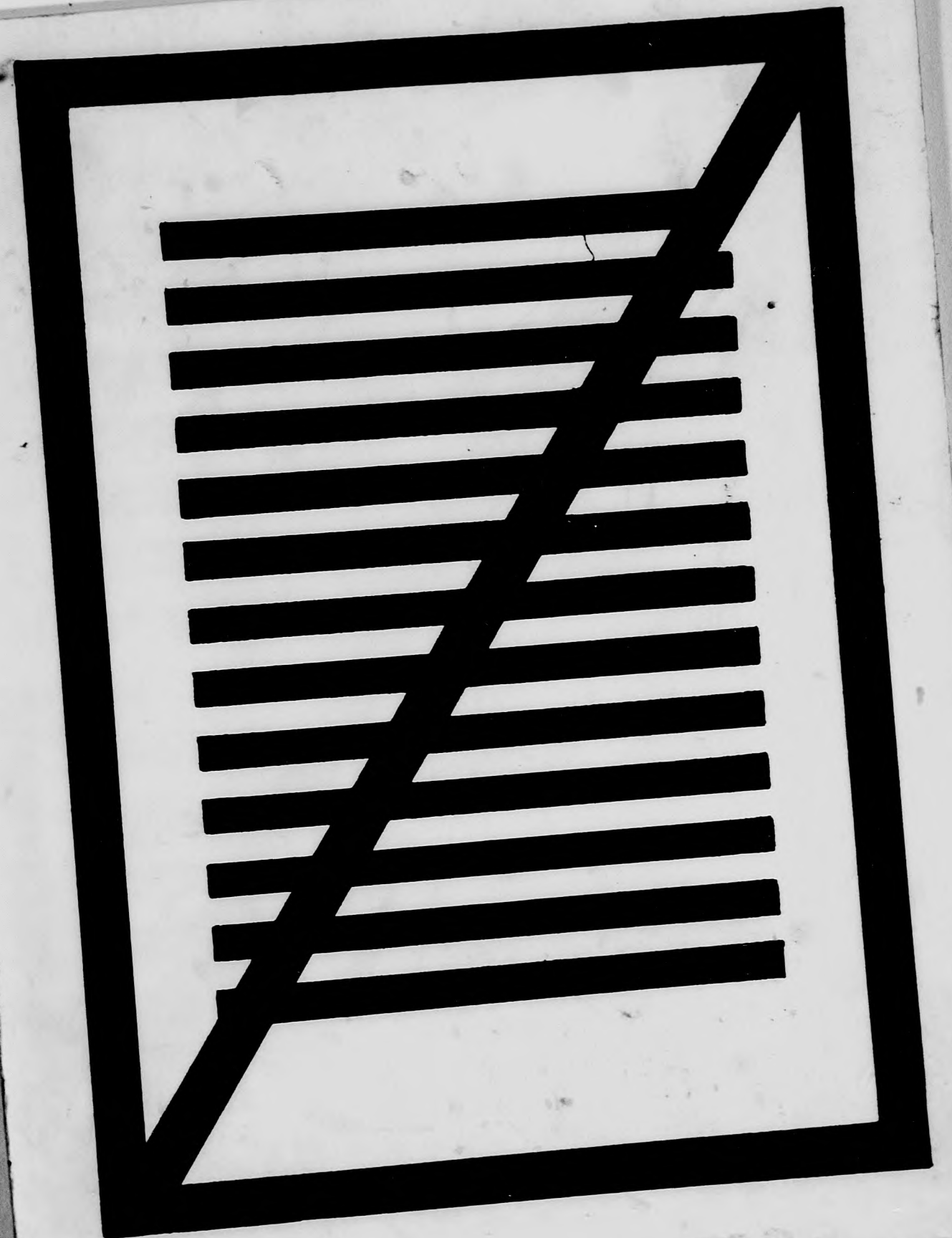
a csehszlovák néphadsereg napja tiszteletére a budapesti csehszlovák kultúra és a magyar néphadsereg központi klubjának parancsnoksága gazdag, változatos programot állított össze. ennek első eseménye kedden délután volt, amikor a központi klub váci utcai épületében ünnepélyes külsőségek között megnyitották „ a szlovák nemzeti felkelés képekben „ című kiállítást. a tárlaton elena lazínovska festőművész több mint 40 alkotása látható: festmények és grafikák. a megnyitón, amelyen oldrich tesarik, a csehszlovák kultúra igazgatója is jelen volt, oelmacher anna művészettörténész mondott beszédet a kiállítás október 16-ig tekinthető meg. ugyancsak kedden nyílt meg a karikás frigyos katonai kollégiumban a csehszlovákia idegenforgalmi szépségeit bemutató fotókiállítás.

a magyar-csehszlovák baráti hét programjában szerepel a zal-ka máte katonai műszaki főiskolán látható „paizs, 72,, fényképkiállítás, is a varsói szerződésben tömörült országok hadseregeinek múlt évben a csehszlovákia területén rendezett nagyszabású közös hadgyakorlatáról.

/folyt.köv./
15.35/11

- 28 -

NA-1600

bb.33. tanácskozás a munkásokfolyt /p

a tanácskozás tapasztalatait összegezve a résztvevők állást foglaltak a köznevelődési valamint a szakszervezeti könyvtárak közötti együttműködés kiszélesítése, továbbá a munkás-és a peremkerületekben lévő iskolák könyvtárlományának a fejlesztése mellett.
/mti/

--

bb. 34. csehszlovák-magyar baráti hét a magyar néphadsereg központi klubjában

t vt/pá/zs/11 hgy

1973. október 2.

a csehszlovák néphadsereg napja tiszteletére a budapesti csehszlovák kultúra és a magyar néphadsereg központi klubjának parancsnoksága gazdag, változatos programot állított össze. ennek első eseménye kedden délután volt, amikor a központi klub váci utcai épületében ünnepélyes külsőségek között megnyitották „a szlovák nemzeti felkelés képekben„ című kiállítást. a tárlaton elena lazínovska festőművész több mint 40 alkotása látható: festmények és grafikák. a megnyitón, amelyen oldrich tesarik, a csehszlovák kultúra igazgatója is jelen volt, oelmacher anna művészettörténész mondott beszédet a kiállítás október 16-ig tekinthető meg. ugyancsak kedden nyílt meg a karikás frigyos katonai kollégiumban a csehszlovákia idegenforgalmi szépségeit bemutató fotókiállítás.

a magyar-csehszlovák baráti hét programjában szerepel a zal-ka máté katonai műszaki főiskolán látható „paizs, 72„ fényképkiállítás, is a varsói szerződésben tömörült országosok hadseregeinek múlt évben a csehszlovákia területén rendezett nagyszabású közös hadgyakorlatáról.

/folyt.köv./
15.35/11

- 28 -

NA 1600

bb. 39./ sajtótájékoztató folyt./ 11

ötmillió embert látnak el a fogyasztási szövetkezetek és az összes ipari termelésben 7 százalékkal a lakosságnak nyújtott szolgáltatásokban pedig csaknem 60 százalékkal részesednek az ipari szövetkezetek. egyébként az országban működő vállalatoknak fele szövetkezeti formában gazdálkodik.

elmondotta, hogy az utóbbi években az sznsz-ben kedvező változás tapasztalható hazánk, s a többi szocialista ország szövetkezeti mozgalmával kapcsolatban. ugyanakkor a szervezet 25. kongresszusán ismételten megerősítették: a szövetség támogatja és ápolja a világ békéjének biztonságát, az európai népek együttműködésének gondolatát.

szólt a magyar szövetkezetek nemzetközi kapcsolatairól is. egyre sokasodnak a kapcsolatok a fejlődő és a tőkés országokban működő szövetkezetekkel. együttműködési szerződéseket írtak alá a magyar szövetkezeti vezetők francia és japán kollektívák képviselőivel, nyugati országok egész sorában rendeznek magyar szövetkezeti heteket és londoni szövetkezeti vezetőkkel tárgyalásokat kezdtek árucseréről./mti/

--

bb. 41. petőfi-émlékkönyvtárat avattak a jubiláló vésztőn

vid fm/11 hgy

1973. október 2.

az újratelepítésének 260. évfordulóját ünneplő vésztőn a jubileum és a petőfi évforduló tiszteletére rendezett program keretében kedden új könyvtárat avattak. a „petőfi-émlékkönyvtár„ nevet viselő új létesítmény békés megye legkorszerűbb községi könyvtára. építésére és berendezésére csaknem másfél millió forintot költött a nagyközségi tanács. az olvasókat 15 ezer kötöt szépirodalmi és szakkönyv várja, a zenekedvelők számára pedig külön zenei sarok nyílt. a könyvtárlomány gyarapítására az „év végéig újabb 33 ezer forintot költenek.

az avató ünnepségen sándor józsef országgyűlési képviselő mondott beszédet./mti/

--

15.50/11

-31-

NA 1615

bb. 40. sajtótájékoztató a fővárosi nagycirkusz új bemutatójáról

vid nn/1L hgy

1973. október 2.

csütörtöktől a nők veszik birtokukba a fővárosi nagycirkusz porondját - Védvös Gáborné a fővárosi nagycirkusz igazgatója kedden sajtótájékoztatót tartott a cirkusz új bemutatójáról. a nők a porondon című műsort kizárólag a „gyengébb nem”, képviselői produkcióiból állították össze. az őszi újdonságban hét ország artstanói művészeti, egyensúlyozó művészei, légtornászai működnek közre, elsősorban a szocialista országokból érkezett csillogok.

apremier egyik érdekessége az állami artistaképző iskola most végző növendékeinek görkorcsolya mutatványa, óriáskigyókkal lép fel a produkcióban emília és bizonyára sokakat kápráztat el a négy hazajóva légtornász csoport is. az esten népszerű párodia-számokkal közreműködik Vay Ilus és Fenyvesi Gabi is.

a nők a porondon után rövid időre kiteszik a szünet táblát, s ezután kerül sor a nyugatnémet Hagenbeck cirkusz vendégjátékára. a cirkuszban egyébként az idén 460 előadást tartanak. /mti/

bb. 42. szép ernő emléktáblája hajduszoboszlón

hgy/1L hgy

1973. október 2.

husz esztendővel ezelőtt, 1953. október 2-án halt meg szép ernő költő, író, újságíró. tiszteletére kedden a hajduszoboszlói művelődési ház falán emléktáblát lepleztek le. az író - aki huszton született - hajduszoboszlónak vallotta magát, mert gyermekkorának legfogékonyabb éveit a hajdúvárosban töltötte. novelláinak egy része is életének ezeket az éveit idézi. /mti/

bb. 43. gyermekrajz-kiállítás győrött

vid fm/1L hgy

1973. október 2.

a győri Petőfi-sándor ifjúsági házban kedden kiállítás nyílt a Győr-sopron megyei általános iskolák tanulóinak rajzpályázatán díjat nyert munkákból. a 120 rajzot bemutató kiállítást Szalay József, a megyei tanács művelődésügyi osztályának helyettes vezetője nyitotta meg. /mti/

16.00/1L

MA 16¹⁵

- 32 -

bb. 44. ensz-szeminárium balatonfüreden

i kz/mné/1L hgy

1973. október 2.

Kedden Balatonfüreden megnyílt az ENSZ európai gazdasági bizottságának /egb/ szemináriuma. az október 2-6. között lezajló szemináriumot. a. i. Alexandrov, az egb főtitkárhelyettese nyitotta meg, majd dr. Osztrovszki György az országos műszaki fejlesztési bizottság elnökhelyettese üdvözlölte a résztvevő öt nemzetközi szervezet és 15 ország képviselőit. a szeminárium célja az, hogy elősegítse az egb tagországai közötti tudományos és műszaki együttműködést, s ugyanakkor megvizsgálja mindazokat a lehetőségeket, amelyek elősegítik a tudomány és a technika eredményeinek az alkalmazását az iparban, továbbá az innovációk rendszerének a fejlesztését. az innovációk komplex rendszere magában foglalja a termelési módok, a piacok, a nyersanyagok, a termékek és a termelés szervezésének együttes fejlesztését csak-ugy mint a vonatkozó információk rendszeres szolgáltatását. /mti/

bb. 45. megnyitották a Komárom megyei műszaki hónapot

vid fm/1L hgy

1973. október 2.

Esztergomban, a technika házában kedden megnyitották a Komárom megyei műszaki és munkavédelmi hónapot. Budai Károly, az szmt vezető titkára köszöntötte a résztvevőket, majd Hazai Jenő, a szim esztergomi marógépgyárának igazgatója a hazai gépipar feladatáról tartott előadást. elmondotta többek között, hogy az új numerikus vezérlésű nagy pontosságú automatikus gépek - amelyek gyártásában elsőként vesz részt az esztergomi üzem - valósággal forradalmasítják a gépipart. ötször nagyobb termelékenységgel dolgoznak, mint a hagyományos berendezések.

a műszaki hónap alkalmából a „művelt nép”, műszaki könyvkiállítást nyitott a technika házában. /mti/

16.05/1L

MA 16²⁰

- 33 -

bb. 46. a hajduság népművészete - kiállítás hajduszoboszlón

ngy/il hgy

1973. október 2.

kedden a hajdu-bihar megyei múzeumi és műemléki hónap alkalmából a hajduság népművészete címmel népművészeti kiállítás nyílt a hajduszoboszlói bocskai István muzeumban, amelyen a hajduság és a hortobágy környékének legszebb, legnevezetesebb népművészeti emlékei láthatók. kiállították a nádudvari fazekas mesterek égetett fekete edényeit a debreceni mézeskalácsosok remekműveit is./mti/

--

bb. 47. temaforg kézimunkapályázat

t ol/gné/il hgy

1973. október 2.

a két évvel ezelőtti sikerekre alapozva újabb kézimunkapályázatot hirdet a temaforg textilhasznosító vállalat. Lukács Béla igazgató a keddi sajtótájékoztatón elmondotta: a vásárlók igényeinek tesznek eleget s nem elsődlegesen kereskedelmi akcióról van szó.

a pályázatra a vállalat által forgalomba hozott temacryl, edina, monika, anita, fruzsina, orsolya, renata, és gitka fonalakból készített kézimunkákkal lehet benevezni. három kategóriában - lakásdíszítő kézimunkák, ruházati cikkek és egyéb kézimunkák csoportjában - osztanak díjakat; 2000 - 12000 illetve 800 forintos centrumvásárlási utalványokat, de lesznek külön díjak is. a pályamunkákat a név és a pontos cím feltüntetésével 1974. január 2-31. között személyesen vagy postán kell eljuttatni a népművelési intézet gondnokságának címére: 1251. Budapest, Corvin tér 8. fél emelet 6. sz. alá. a legszebb kézimunkákat március 1. és 10-e között kiállítják a nagymező utca 20. sz. alatti teremben. a szükséges fonalat budapesten a centrum illetve a szivárvány áruházak és temaforg szaküzletek vidéken pedig minden bolt árúsítja./mti/

--

- 34 -

NA 16²⁰

bb. 48. a magyar történelmi társulat

il la

1973. október 2.

neves külföldi utdósokat választott tiszteleti tagjává. a díszoklevelet - első ízben - v. m. turok szovjet professzornak kedden délután a párttörténeti intézetben megrendezett társulati választmányi ülésen ember győző akadémikus, a társulat elnöke adta át. turok professzor ezt követően „az osztrák szociáldemokrata párt nemzetiségi programja”, címmel tartott előadást./mti/

--

á

bb. 49. kőolajkutatás számítógéppel

t kg/pá/il la

1973. október 2.

az arc-, szén- és olajkutatás eszközeiről, legújabb eredményeiről tanácskoznak a résztvevők a 18. geofizikai szimpóziumon, amely kedden kezdődött a tit bocskai uti studójában. a magyar geofizikai egyesület szervezésében hat ország szakemberei vesznek részt a négynapos eseménysorozaton, összesen 40 előadás hangzik el.

hazánkban különös jelentősége van az alkalmazott geofizikának, mert az ország természeti adottságai miatt nehéz a nyersanyagkutatás. a különféle korszerű geofizikai mérési módszerek, eszközök, - ilyenek például a szeizmikus műszerek helyettesíthetők, a rendkívül költséges mélyfurások, a felszínről jelzik, hol rejtőzik értékes nyersanyag. jelenleg 11 csoport nyomoz az országban új nyersanyagforrások után ilyen eszközökkel. felhasználásuk során egyre inkább számítógépeket is alkalmaznak.

a tanácskozás jó lehetőség az új kutatási módszerek megismerésére és a tapasztalatcserére.

a szimpóziummal egyidőben geofizikai műszerkiállítás is nyílt, amelyen különféle külföldi cégek legkorszerűbb műszereit láthatják az érdeklődők./mti/

--

- 35 -

17.00/il

NA 17²⁰

bb. 50. dr. kocsis józsef romániába utazott

k pá/il la

1973. október 2.

a magyar-román vaskohászati munkacsoport soron következő ülésére dr. kocsis józsef, a kohó-és gépipari miniszter első helyettese vezetésével kedden delegáció utazott romániába. a munkacsoport ülésén a vaskohászat terén folyó műszaki-tudományos valamint gazdasági együttműködés problémáit vitatják meg. konzultációt folytatnak az 1976-1980. közötti tervidőszak feladatairól is./mti/

--

bb. 51. dr. timár mátyás a kohó és gépipari minisztériumban

k ni/fk/il la

1973. október 2.

dr. timár mátyás, a minisztertanács elnökhelyettese kedden a kohó- és gépipari minisztériumba látogatott, ahol a minisztérium vezetőivel gazdasági és fejlesztési kérdésekről folytatott megbeszélést./mti/

--

bb. 52. elbucsuztatták sipos erzsébetet

t ro/fk/zs/il la

1973. október 2.

kedden az óbudai temetőben családtagjai, egykori harcostársai, tisztelődí mély részvétellel vettekvégső búcsút sipos erzsébet-től, a kmp alapító tagjától. a párt nevében bakó ágnes, az mszmp kb párttörténeti intézetének igazgatóhelyettese méltatta az elhunyt harcos életét. az egykori küzdőtársak kegyeletét mőzes viktor, a párt régi harcosa róttá le./mti

--

áttbb. 53. szovjet energetikai berendezések prospektus kiállítása

1 kg/tr/il

1973. október 2.

több mint 500 prospektus, katalógus mutatja be a korszerű szovjet energetikai gépeket, berendezéseket azon a kiállításon, amely kedden nyílt a nehézipari minisztériumban.
/folyt.köv./

- 36 -

17.10/11

17.10.25

bb. 53. /szovjet folyt./ il

az energetikai tudományos egyesület rendezésében három napon át ismerkedhetnek a szakemberek a balti országnak ezzel az iparágával, gáz- és vízturbinákkal és egyebek között különféle erőművi berendezésekkel.

hazánkban már többfelé üzemelnek szovjet energetikai berendezések, például az inotai erőműben. a kiállítás átfogó képet nyújt a szakembereknek a berendezések választékáról, s így megkönnyíti a további rendeléseket./mti/

--

bb. 54. finn szakszervezeti küldöttség magyarországon

gg il la

1973. október 2.

hazánkban tartozkodik a finn építők szakszervezetének négytagu delegációja amely tíz napig tanulmányozza a magyar testvér szakszervezet tevékenységét. a delegációt matti ojala elnökhelyettes vezeti, aki az építők nemzetközi szövetsége ellenőrző bizottságának elnöke./mti/

--

bb. 55. történészek tiltakozó nyilatkozata a chilei reakció ellen

t gy/pá/zs/il la

1973. október 2.

a szeptember 27-28-án budaesten megrendezett nemzetközi történész tanácskozáson részt vett 200 külföldi éshazai történész tiltakozó nyilatkozatot fogadott el a chilei reakció ellen.

állásfoglalásuk ban a történészek tiltakoztak a chilében lezajlott államcsiny ellen, elítélik a fasiszta jellegű kormány megalakítását, a haladó erők kegyetlen üldözését.

/folyt.köv./

- 37 -

17.10.25

bb855./történészek folyt./ 1l

nyilatkozatukban kifejezésre juttatták a chilei nép iránti szolidaritásukat, amely ellenáll és harcol a kegyetlen diktatúra ellen. felhívással fordultak a világ demokratikus erőihez, hivatalos képviselőihez és kormányaihoz: nyújtsanak segítséget a chilei haladó erőknek a fasiszta diktatúrával szembeni ellenállásához./mti/

--

bb. 56. kiállítás győrt az erfurti muzeumok anyagából

vid fm/1l la

1973. október 2.

kedden a győri xantus jános muzeum képtárában karl-heinz bormann az erfurti városi tanács művelődési osztályának vezetője nyitotta meg az erfurti muzeumok anyagából összeállított, az ndk-beli város történetét a xv. századtól napjainkig bemutató kiállítást. a muzeumi és műemléki hónap alkalmával megrendezett kiállítás újabb állomása az erfurt megyét győr-sopron megyével összefűző baráti kapcsolatoknak./mti/

--

bb. 57. közművelődési társadalmi bizottság alakult szolnokon

vid fm/1l la

1973. október 2.

a hazafias népfront szolnok megyei elnöksége mellett működő megyei közművelődési társadalmi bizottság kedden tartotta alakuló ülését szolnokon. a 29 tagú társadalmi testületben helyet kapnak a színházak, a muzeumok, a művelődési házak, a társadalmi és a tömegszervezetek, képviselői, valamint a tanácsok hivatalos népművelői. feladatuknak tekintik a nagyobb megyei kulturális, művészeti rendezvények koordinálását, a honismereti, az olvasó népért, mozgalom, a kórusélet intenzívebb, szélesebb körű fejlesztését. a testület fontos teendője lesz a munkások művelődésének isklán kívüli előmozdítása. a társadalmi bizottság elnökévé sipos károlyt, a megyei tanács elnökhelyettesét választották./mti

--

- 38 -

17.45/1l

N+1820

bb. 58. kedden visszaérkezett

k vt/tm/zs/1l la

1973. október 2.

csehszlovákiából a magyar partizán szövetség küldöttsége, amely keleti ferencnek, a szövetség országos választmánya tagjának vezetésével részt vett a fasiszmus és háború elleni hét rendezvényein./mti/

--

bb. 60. fock jenő

zs/1l la

1973. október 2.

a minisztertanács elnöke bemutatkozó látogatáson fogadta nguyen phu soai-t, a dél-vietnami köztársaság, houshang moghaddamot, az iráni császárság és nguyen manh camot, a vietnami demokratikus köztársaság új budapesti nagykövetét, aki a közelmúltban adták át megbízólevelüket./mti/

--

bb. 61. az egyetemeken

gk/1l la

1973. október 2.

folyó orosz szakos részképzésről kétnapos kerekasztal-konferencia kezdődött kedden magyar és szovjet egyetemi tanárok részvételével az mszbt székházában. a konferenciát dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes nyitotta meg./mti/

--

bb. 62. elutazott a dán pedagógus küldöttség

zs/1l la

1973. október 2.

kedden elutazott hazánkból a dán pedagógusok szakszervezetének küldöttsége, amely jørgen jensen elnök vezetésével a magyar testvér-szakszervezet munkáját tanulmányozta, heves és borsod megyében s több oktatsi intézményt meglátogatott. a küldöttséget fogadta timmer józsef a szot titkára./mti/

--

- 39 -

N+1820

bb. 63. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13 órától 18-ig

11 La

27. tájékoztató a kollektív szerződésekről
28. fafaragás
29. kukorica-exportálás
30. halálos közlekedési balesetek
31. szüret az egész országban
32. a zala m. tan. vb. ülése /tévesen 37. sz-el ment ki/
33. munkások könyvellátása
34. csehszlovák magyar baráti hét
35. magyar-jugoszláv könyvtárlat
36. ifjúsági törvény végrehajtásáról tanácskoztak veszprémben
37. losonczi pál látogatása
38. hollai imre new yorkban utazott
39. sajtótájékoztató az sznsz budapesti üléséről
40. sajtótájékoztató a főv. nagycirkusz bemutatójáról
41. petőfi emlékkönyvtár vszton
42. szép erdő emléktáblája hajduszoboszlón
43. gyermekrajz kiáll. győrött
4. ensz szeminárium balatonfüreden
45. komárom m. műszaki hónap
46. a hajduság népművészete
47. temaforog kézimunkapályázat
48. magyar történelmi társulat
49. kőolajkutatószámítógéppel
50. dr. kocsis józsef romániába utazott
51. timár mátyás a kgm-ben
52. elbucsúztatták sipos erzsébetet
53. szovjet energetikai berendezések prospektus kiállítása
54. firm szakszervezeti küldöttség magyarországon
55. történészek tiltakozó nyilatkozata
56. erfurti muzeumok
57. közművelődési társadalmi bizottság
58. hazaérkezett a partizán szövetség küldöttsége
59. a budapesti népfrentbizottság elnökségi ülése
60. focok jendő nagyköveteket fogadott
61. kerekasztal konferencia
62. elutazott a dán pedagógus küldöttség
63. hírjegyzék

--

- 40 -

18.10/11

NA 1825

bbm 59. a budapesti népfrent-elnökség ülése

t tf/gg/zs/11 La

1973. október 2.

kedd délután a hazafias népfrent budapesti bizottságának elnöksége megvitatta a jövő szakmunkásainak neveléséről készült jelentést.

budapestben a szakmunkásképző intézetekben 45 500 tanulót oktatnak. közülük mintegy hatezren tanuló-otthonokban, három-ezren munkásszállásokon laknak, kilencezren vidékről járnak be. gondot jelent, hogy sok otthon túlszűfolt, elavult a legtöbb bejáró fiatal naponta 3-4 órát utazik.

arról is szó esett az elnökségi ülésen, hogy az intézetekben a kulturális munka elmarad a kívánalmaktól, mert az ehhez szükséges tárgyi, anyagi- néhol személyi - feltételek hiányoznak, a sportlási lehetőségek csekélyebbek a szükségesnél.

a szakmunkástanulók nevelését - állapították meg a népfrent aktivistái csak a család, az iskola, az üzem és az ifjúsági szervezet együttműködése teheti igazán eredményessé. ezt a célt szolgálja majd az a tanácskozás is, amelyet november második felében rendeznek a fővárosban, - a hazafias népfrent budapesti bizottsága és a szakszervezetek budapesti tanácsa szervezésében.

napirendi témája volt a fővárosi népfrent-aktivisták keddi ülésének a „hétfő esti párbeszéd budapestről”, című interpellációs vitafórum munkájáról készült jelentés is. az idei tavasztól - pontosan május 31-től - rendszeresen megtartott közéleti fórumon 16 alkalommal tartottak összejövetelt, s ezeken a találkozókon 28 interpelláció hangzott el. a közvéleményt behatóan foglalkoztató témákról.

a fórumok eddigi kedvező tapasztalatai alapján folytatni kívánják a megkezdett munkát. a többi között tervezik, hogy ha olyan téma érkezik interpellációra, amely egy kerületet vagy városrészt közelebbről érint, a fővárosi népfrent e vonzó fórumát az „érdekelteket”, helyszínen fogják megrendezni./mt/

--

- 41 -

18.15/11

NA 1830

bb. 64 közlekedési balesetek

i m/gg/il la

1973. október 2.

a megengedettnél gyorsabban vezette tehergépkocsiját schis-
ser istván gépkocsivezető és budapest, a 22. kerületben, a sza-
badkikötő uton összeütközött körösi károly 22 éves ráckevei mű-
szerész motorkerékpárjával. körösi kórházba szállítása után bele-
alt sérüléseibe. schiaser istvánt a rendőrség őrizetbe vette.

tóth istván gépkocsivezető a 11. kerületben a zsigmond tér
és a bécsi ut találkozásánál tehergépkocsival elmulasztotta a
kötelező megállást és elütötte a villaosról leszálló steinbauer
mihályné 82 éves nyugdíjast. az idős asszonyt a mentők súlyos sé-
rüléssel szállították kórházba. tóth istvánt a rendőrség őrizetbe
vette.

dózsa károly budakeszi gépkocsivezető a xx. kerületben a dó-
zsa györgy ut és a ságvári utca kereszteződésében nem adta meg az
elsőbbiséget egy motorkerékpárnak és összeütközött vele. a motor-
kerékpár ut vezetőjét simon tamás 18 éves budapesti eladót a
mentők súlyos sérüléssel szállították kórházba. dózsa ellen eljá-
rás indult.

kapus lászló mezőkovácsházai lakatos motorkerékpárjával a
4. kerületben a bán tiber utca és a józsef attila utca sarkán
nem adta meg az elsőbbiséget és összeütközött egy 20-as jelzésű
autóbusszal. ugyancsak súlyos sérüléssel szállították kórházba.
/mti/

--

bb. 65. időjárásjelentés

il la

1973. október 2.

a meteorológiai intézet jelenti október 2-án 19 órakor

a reggeli órákban pára, köd.

várható időjárás szerda estig: változóan felhős, párás idő,
eső nem várható. a reggeli órákban többhelyen ködképződés, egy
két helyen ködszítalással. mérsékelt napközben kissé megélénkülő
változó irányú szél. a várható legmagasabb nappali hőmérséklet
szerdán nyugaton 16-20, máshol 21-26 fok között/mti/

--

- 42 -

18.30/11

NA 1840

bb. 66. diplomataki kiállítás

i/mir/tr/rj la

1973. október 2.

a budapesti üléselő iv. nemzetközi diplomataki kongresszus
alkalmából kedden este kiállítás nyílt a budapesti történelmi
muzeumban. a kiállítást - amelyen hazánk legértékesebb középkori
írások emlékeit, a magyar királyi udvar első okmányait és a ki-
rályi kancellária fejlődését reprezentáló okleveleket mutatják
be - a magyar országos levéltár és a budapesti történelmi muzeum
rendezte. /mti/

--

bb. 67. bemutatkozott budapestben a holland balett-együttes

t/nm/gg/rj zs la

1973. október 2.

kedden este nagy sikerrel mutatkozott be a fővárosi operettszin-
házban a nederlands dans theater holland balettegyüttes.
a vendégek négy egyfelvonásos táncjátékkal adtak izelítőt
sajátos stílusukból, a modern balettet megújító törekvéseikből.

a holland táncosok még két alkalommal - szerdán és csütörtö-
kön este - találkoznak a magyar közönséggel. /mti/

--

bb. 68. felhasználható 20 órákor

a prágai kamarazenekar hangversenye sopronban

vid/rj fm la

1973. október 2.

kedden a prágai kamarazenekar adott hangversenyt a soproni
liszt ferenc művelődési házban. az együttes műsorán mozart-,
vorisek- és zelezny-művek szerepeltek.

--

19.10 rj

- 43 -

NA 1955

bb. 69. gancso todorov

k ms/tm/rj la

1973. október 2.

a bolgár-szovjet baráti társaság főtítkára vezetésével mszbt meghívására kedden délután hazánkba érkezett a bolgár-szovjet baráti társaság delegációja./mti/

--

bb.70. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18 órától zárásig

il la

- 64. közlekedési balesetek
 - 65. időjárás
 - 66. diplomatikai kiállítás
 - 67. holland balonett
 - 68. prágai kamarazenekar
 - 69. gancso todorov
 - 70. hírjegyzék
- /mti/

--

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő burján sándor
ügyeletes szerkesztő halasi györgy
szerkesztő lakatos erzsébet

--

- 44 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti b e l f ö l d i h i r e k

1973. október 2.

bb. 1. nagyarányú közműépítések a fővárosban

1 don/mm/il hgy

1973. október 3.

a negyedik ötéves terv időszakában budapest közműhálózatának bővítésére, korszerűsítésére több mint 4 milliárd 500 millió forintot fordítanak. a pénz mintegy 80 százalékát az új lakótelepek közműépítési munkálataira használják fel. a fennmaradó 20 százalékból - több mint 900 millió forintból - új víz-, gáz- és csatornavezeték építenek.

a főbb feladatok között szerepel a gázhálózat bővítése. a tervek szerint 1985-ig a gázzal fűtött lakások száma hatszorosára emelkedik, vagyis mintegy 350 ezer lakásban fűtenek majd gázzal. a víztermelés fokozását szolgálja a tótfalu i-ii, a tahi, a szigetszentmiklósi ii., a csepeli iii-as és a kisoroszi vízmű építése. a vízellátását a békásmegyeri főnyomócső és a gellérthegy 80 ezer köbméteres víztároló medence javítja.

a főváros csatornázott területe 40 százalékkal nő. megkezdődik a szennyvizek nagyobb arányú tisztítása, amelynek programját még az idén kidolgozzák. a főváros vezetői fokozott gondot fordítanak a meglévő fürdők felújítására és korszerűsítésére is. 1985-ig végéig az ugynevezett vetkőző helyek száma a gyógyfürdőkben megduplázódik: a tisztasági fürdőkben 265-ről 1451-re az uszodákban és a strandokon 70 ezerről 102 ezerre növelik a helyek számát.

/folyt.köv./

- 1 -